

СТУП. Соціально-економічні пріоритети розвитку сучасного суспільства зумовляють суттєві зміни в цілях, змісті та реалізації підготовки нової генерації фахівців, у тому числі викладачів ВНЗ, які мають характеризуватися творчою інципативністю, конкурентоспроможністю, професійною та соціальною мобільністю для задоволення особистісних, освітніх і професійних потреб. В умовах інтеграції України до європейського освітнього простору та притягнення країн-учасниць Болонського процесу, до числа яких входить Україна, до гармонізації національних систем освіти, відбувається активне реформування освітньої галузі, що підтверджується положеннями Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті (2001 р.), Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки, Державною національною програмою «Освіта» («Україна XXI століття»), Державною програмою «Вчитель» (2002 р.), до основних завдань яких входить розробка та впровадження державних стандартів педагогічної освіти різних освітньо-кваліфікаційних рівнів. Ефективність вирішення завдань, що поставлено перед вищою школою зокрема, багата в чому залежить саме від розробки відповідних стандартів в освіті України та вивчення досвіду професійної підготовки фахівців європейських країн з метою запозичення найкращого.

Аналіз останніх досліджень. Вивчення філософських, психологічних, педагогічних Аджерел, присвячених питанням стандартизації професійної підготовки в умовах реалізації Болонського процесу, показало, що проблема визначення поняття «стандарт освіти», «стандартизації професійної підготовки» активно досліджувалися і досліджуються рядом науковців, серед яких В. Андрущенко, В. Байденко, В. Беспалко, І. Бех, С. Гончаренко, І. Звзюн, В. Лутай, Н. Нічківа, О. Овчарук, В. Петренко, А. Тайдажман, Н. Фоменко та ін.; запровадження стандартів Болонського процесу щодо системи освіти України висвітлюється такими вченими, як Д. Болюбаши, І. Вакарчук, М. Карпенко, А. Каспржак, С. Каленко, М. Костюченко, В. Кремель, М. Стешко та ін.

Постановка проблеми. Досліджуючи самореалізацію викладача іноземних мов технічного ВНЗ у професії як характеристик життєвого шляху особистості у контексті фахової сфери від початкового становлення професіонала під час навчання у базовому ВНЗ до виходу на пенсію і визначаючи дане явище як процес реалізації у професії потенціалу людини, що постійно розвивається, тобто як реалізацію її індивідуальності за допомогою власних зусиль і взаємодії з іншими людьми, на користь собі та держави, ми звернули увагу на важливість стандартів фахової підготовки такого фахівця в умовах реалізації Болонського процесу.

Завважимо, що проблема стандартів Заважимо, що проблема стандартів реалізації професійної підготовки викладача іноземних мов технічного ВНЗ в умовах реалізації Болонського процесу раніше вченими не вивчалася, тому метою нашого наукової роботи стало відповідне дослідження.

Викладач основного матеріалу Оскільки розробка механізму стандартів освіти відбувалася в рамках наукових досліджень, сформулювалися наступні цілі: розробити концепцію кожної країни. Однак, стандарти мають спиратися створенню спільної системи поглядів на надання вищої освіти та забезпечення її якості в межах Європейського простору вищої освіти.

Як учасники Болонського процесу Україна взяла на себе зобов'язання провадити роботу з підвищення якості національної освіти у відповідність до європейських стандартів і має вирішити ряд ключових завдань, що передбачають запровадження стандартів, рекомендацій та основних інструментів Європейського простору вищої освіти (ЄПВО): національної рамки кваліфікації, інноваційної Європейської кредитно-трансферної системи, додатку до диплома європейського зразка. Запровадження основних положень Болонського процесу передбачає врядування національних підходів до організації навчання, змісту освіти, традицій у підготовці майбутніх фахівців з вищою освітою. У багатьох європейських документах щодо розвитку вищої освіти зазначається, що університети повинні зберігати власні традиції, добувати і доводити. Кожен університет має формувати своє власне освітнє середовище, культуру організації навчання, культуру викладачів і студентів, культуру оцінювання навчальних досягнень студентів, культуру забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців [1, с. 15-16].

Але вищої школи України пріоритетним є завдання забезпечення якості освіти з урахуванням потреб і економіки, і окремих громадян, і суспільства в цілому. Вища освіта повинна бути прозорою, зрозумілою, зіставляваною в межах європейських кваліфікаційних рамок для навчання впродовж життя національних систем кваліфікації [2, с. 122]. Система складається з державного стандарту, державних стандартів та стандартів вищої освіти ВНЗ.

Державні стандарти освіти встановлюють вимоги до змісту, обсягу і рівня освітньої та фахової підготовки; вони є основою оцінки освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня громадян незалежно від форм одержання освіти та місця: перелік кваліфікацій за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями перелік напрямів та спеціальностей, з якими здійснюється підготовка фахівців у ВНЗ за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями; вимоги до освітніх рівнів вищої освіти, вимоги до освітньо-кваліфікаційних рівнів вищої освіти.

Кваліфікаційного рівня громадян незалежно від форм одержання освіти та місця: перелік кваліфікацій за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями перелік напрямів та спеціальностей, з якими здійснюється підготовка фахівців у ВНЗ за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями; вимоги до освітніх рівнів вищої освіти, вимоги до освітньо-кваліфікаційних рівнів вищої освіти.

Гаузеви стандарти вищої освіти містять освітньо-кваліфікаційні характеристики випускників ВНЗ; освітньо-професійні програми підготовки; засоби діагностики якості вищої освіти.

Стандарти вищої освіти ВНЗ включають перелік спеціалізацій за спеціальностями; варіативні частини освітньо-кваліфікаційних характеристик випускників ВНЗ; варіативні частини освітньо-професійних програм підготовки; варіативні частини засобів діагностики якості вищої освіти; навчальні плани; програми навчальних дисциплін.

Багато вітчизняних та іноземних науковців (В. Байденко, І. Зимня, В. Кремель, В. Луговий, О. Овчарук та ін.) наголошують на необхідності запровадження компетентнісного підходу до стандартів освіти, оскільки саме компетентність випускника вищого навчального закладу називають головною умовою відповідності систем освіти різних країн. Запровадження компетентнісної моделі стандартизації безпосередньо пов'язано із започаткуванням Болонського процесу; сутність якого полягає в створенні країнами Європи ЄПВО, що передбачає гармонізацію систем освіти країн, що приєднались до Болонської угоди. Саме із початком Болонського процесу слід пов'язати перехід процесу стандартизації освіти з національного на міжнародний рівень.

Важливим кроком на шляху стандартизації результатів освіти стало розроблення рамки кваліфікацій ЄПВО (РК ЄПВО), як міжнародно зрозумілого, цілісного та структурованого опису кваліфікаційних рівнів, через який можуть бути виражені та співвіднесені між собою в узгоджений спосіб всі кваліфікації [3]. Але рівнів РК ЄПВО дескрипторами виступають знання, навички і компе-